

Kompleksowa Rewitalizacja Miasta

czerwiec 2017 r.

www.bytomodnowa.pl | facebook Bytom Odnowa

Stowarzyszenia, fundacje, grupy nieformalne – bez nich nie ma mowy o odnowie miasta

Pomagają dzieciom ulicy, wyciągają z beznadziei bezdomnych, namawiają do działania lokalną społeczność. Miasto zmienia się dzięki ludziom, a w procesie rewitalizacji ogromną rolę do odegrania mają organizacje pozarządowe. Powtarzamy to przy każdej okazji, kiedy rozmawiamy o odnowie miasta – bez trzeciego sektora nie ma mowy o jakichkolwiek zmianach.

Chcemy Państwu opowiadać o społecznikach, którzy poświęcają swój czas, by pomóc innym zmienić swoje życie. Jak uważa prezes Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem” z Cieszyna: „Nie wymyślamy ludziom pomysłu na życie. Towarzyszymy im i wspieramy”. Polecam Państwu lekturę artykułu o tym cieszyńskim stowarzyszeniu. Może znajdą Państwo tam inspirację do działań?

Jest w Bytomiu spora grupa osób zaangażowanych, które przekuwają swoje pomysły na działania, nie oglądając się na innych. Wiedzą, kiedy, gdzie i po jakie środki sięgnąć na konkretne działania. Tych, którzy nie wiedzą – uspakajamy – w ramach projektu pilotażowego mamy dla Państwa szereg szkoleń, jak aplikować o dotacje na działania. Jeśli nie będziecie mieli okazji w nich uczestniczyć, nic nie szkodzi. Codziennie takiej porady udziela Państwu doradcy w punkcie informacji dla interesariuszy rewitalizacji w Teatrze Rozbark przy ul. Kilara 1.

Organizacje pozarządowe, wolontariusze, działają w Bytomiu prężnie, niemniej robią to bez specjalnego rozgłosu. A szkoda. W organizacji pozarządowej działam od wielu lat, tym bardziej cieszę się, że od niedawna mam zaszczyt kierować ludźmi, którzy na co dzień współpracują z trzecim sektorem. To dziedzina bardzo mi bliska. Mam nadzieję, że moje doświadczenia okażą się przydatne we współpracy z Państwem, do czego bardzo zachęcam.

Bożena Mientus
II Zastępca Prezydenta Bytomia

„Planning for real”

– razem zaplanujemy przestrzeń

Stowarzyszenie Towarzystwo Urbanistów Polskich, Fundacja Napraw Sobie Miasto i firma Centrum Doradztwa Strategicznego będą planować z mieszkańcami przestrzeń w kwartałach pilotażu rewitalizacji. Te trzy podmioty, zajmujące się na co dzień partycypacją społeczną, zostały wyłonione w przetargu ogłoszonym przez miasto. Działania min. metodą „Planning for real” zaczną się już w lipcu.

Przypomnijmy, „Planning for real” to metoda wymyślona w Wielkiej Brytanii. Dzięki niej można dowiedzieć się, czego konkretnie chcą mieszkańcy (użytkownicy danego terenu). Dotyczy to niemal każdej dziedziny życia, począwszy od umiejscowienia ścieżek, chodników, dróg rowerowych, lokalizację sklepów, a skończywszy na planach związanych z dużymi inwestycjami, mającymi wpływ na rozwój dużych obszarów.

Mieszkańcy są zapraszani do dyskusji o tym, jak żyje się im na danym terenie i pytani o to, co zrobić, by poprawić jakość ich codziennego życia. Swoje oczekiwania mogą spisywać na kartkach i umieszczać na specjalnych w tym celu budowanych makietach. Takie makietki powstaną też na obszarze pilotażowym. Kwartały pilotażu podzielone zostały na 6 lokalizacji.

I tak: Stowarzyszenie Towarzystwo Urbanistów Polskich będzie zajmować się lokalizacjami nr 1 i 5 (kwartały: 7, 8, 9, 10, 22, 23, 24, 25). Działania Fundacji Napraw Sobie Miasto obejmą lokalizacje nr: 2, 3 i 6 (kwartały 21, 40, 39, 41 i teren po byłym zakładzie zabytkowej Górnoląskiej Kolei Wąskotorowej przy ul. Brzezińskiej). Natomiast Centrum Doradztwa Strategicznego będzie pracować w lokalizacji nr 4 (kwartały 42, 43).

W każdej lokalizacji będzie szereg spotkań: warsztaty plenarne, spacer studyjny, zajęcia dla dzieci. *Liczymy na udział w warsztatach mieszkańców całego miasta* – mówi Izabela Do-

moła, koordynator projektu pilotażowego. *Bardzo zależy nam na obecności organizacji pozarządowych. Chcielibyśmy, by w każdej lokalizacji wyłonił się lokalny lider, który będzie koordynował pracę nad realizacją pomysłów wypracowanych podczas warsztatów. Mamy nadzieję, że wypracujemy co najmniej po dwie inicjatywy lokalne w każdej lokalizacji, które pozwolą mieszkańcom bardziej się zintegrować.*

Ogłoszenie o miejscu i terminach spotkań będą pojawiać się w lokalnej prasie, parafiach, na ulotkach i plakatach. Będziemy informować o tym także na stronie bytomodnowa.pl i fecebookowym profilu.

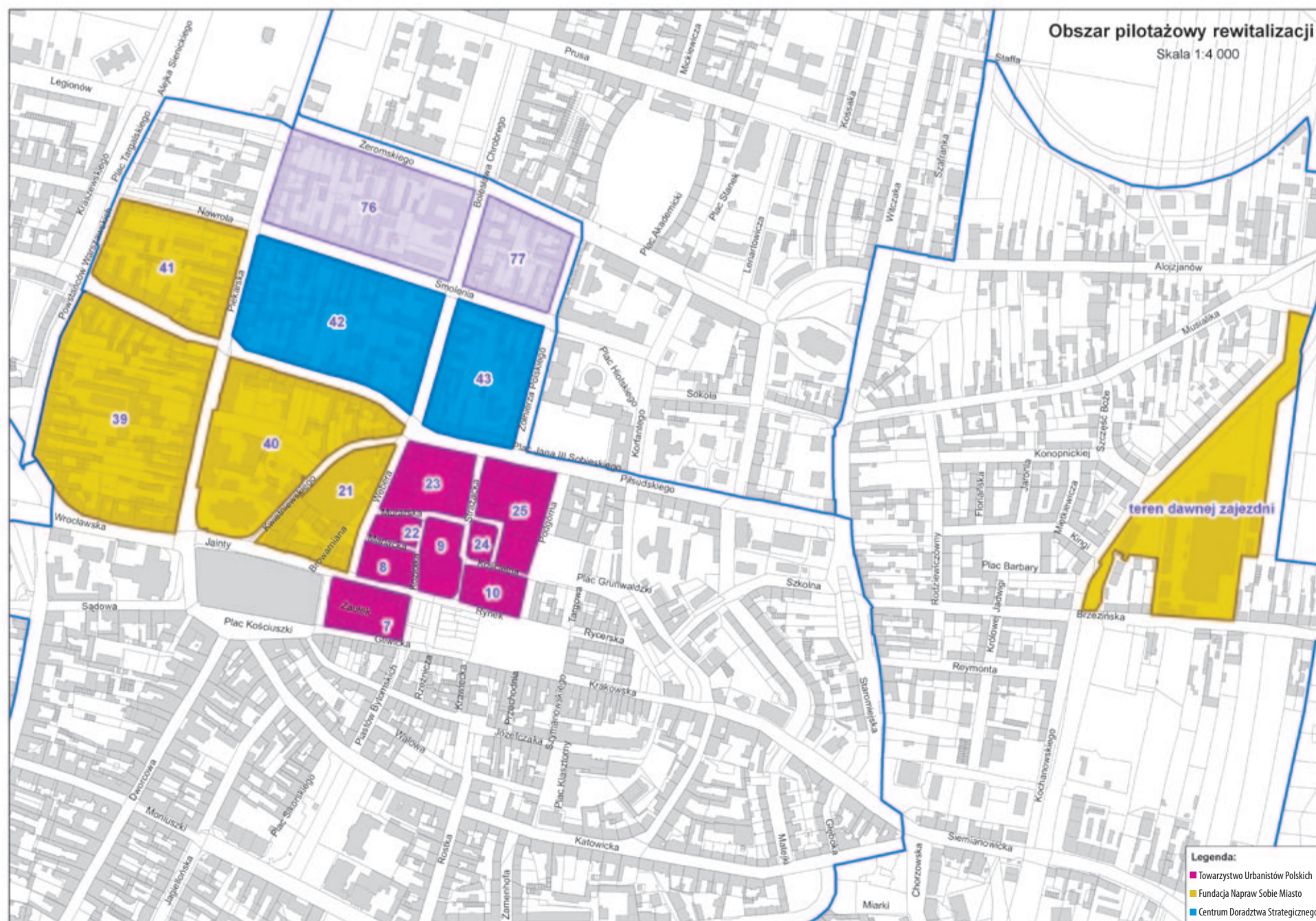
Inicjatywę Napraw Sobie Miasto założyli Aleksander Krajewski, Marek Mosiński i Michał Korbutt w kwietniu 2010 r. Zaczęli od umycia dworca Katowice Ligota, a ta akcja zainspirowała innych ludzi do realizacji podobnych pomysłów. Z pierwszych doświadczeń związanych z zaangażowaniem w sprawy publiczne zrodziła się idea organizacji pozarządowej, dlatego w 2012 r. powołano do życia Fundację Napraw Sobie Miasto. Dziś w działania fundacji zaangażowanych jest kilkadziesiąt osób.

Towarzystwo Urbanistów Polskich to organizacja z wieloletnim doświadczeniem. Od 1923 roku jej członkowie zajmują się problematyką polskich miast, działają na rzecz ulepszenia polskiej przestrzeni, by była ona atrakcyjna i konkurencyjna we współczesnym świecie. Liczy obecnie ok. 1000 członków w całym kraju, w kilkunastu oddziałach regionalnych. W ubiegłym roku członkowie stowarzyszenia prowadzili konsultacje w bytomskim Śródmieściu, w podobszarach rewitalizacji.

Centrum Doradztwa Strategicznego (CDS) jest firmą konsultingowo - badawczą działającą w zakresie planowania i zarządzania strategicznego oraz doradztwa głównie dla instytucji publicznych. Firma posiada status instytucji szkoleniowej, jest wpisana do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia jako agencja poradnictwa zawodowego i agencja doradztwa personalnego. Zatrudnia na stałe lub do realizacji konkretnych projektów kilkudziesięciu konsultantów, ekspertów, trenerów, wykładowców. CDS korzysta również z usług doradców brytyjskich (Redshaw Associates, Stevens & Associates - rekomendowanych przez The British Council) oraz amerykańskich (firmy Berman Group rekomendowanej przez USAID).

Teren po byłym zakładzie zabytkowej kolejki był wizytowany przez przedstawicieli Ministerstwa Rozwoju. Uważają, że ma on ogromny potencjał.

Pilotaż – jak idzie w Bytomiu?

Wdrażanie działań w ramach pilotażu rewitalizacji było (12 maja) tematem rozmów władz Bytomia z przedstawicielami Ministerstwa Rozwoju: Przemysławem Drwiche i Aleksandrą Kułaczkowską z Departamentu Programów Pomocowych MR oraz Aleksandrą Jadach-Sepiolo z Instytutu Rozwoju Miast.

Przypomnijmy, Bytom jest jednym z trzech miast w Polsce objętych przez Ministerstwo Rozwoju Pilotażem Rewitalizacji. Do końca 2018 roku musi wypracować modelowe działania, z których korzystać będą inne miasta w Polsce.

Zadanie nie jest łatwe. Najważniejsze działanie dla Bytomia to Model Dostępnego Mieszkalnictwa. Aby jednak inne miasta mogły z niego korzystać, trzeba opracować szereg ekspertyz i badań, przeprowadzić mnóstwo rozmów i warsztatów z ludźmi.

Będą wykonywać to firmy lub stowarzyszenia niezależne od miasta, dlatego na te działania Urząd Miejski ogłosił, albo będzie wkrótce ogłaszał, przetargi (zapytania ofertowe). Rozstrzygnięty jest na przykład przetarg na wykonanie ekspertyzy dotyczącej określenia narzędzi Specjalnej Strefy Rewitalizacji w Bytomiu.

W najbliższym czasie miasto będzie przeprowadzało badania ankietowe. Postaramy się znaleźć odpowiedź na przykład na pytania: dlaczego kolejki do mieszkań komunalnych nie zmniejszają się, mimo mniejszej liczby mieszkańców? Czy deweloperzy zechcą zainwestować w Bytomiu? Przebadani zostaną również mieszkańcy podobszarów rewitalizacji uprawnieni do korzystania z zasobu mieszkaniowego gminy, najemcy, a także osoby oczekujące na mieszkania komunalne i socjalne.

Warto podkreślić, że coraz aktywniej działa punkt informacji o rewitalizacji w Teatrze Rozbark. Doradcy udzielają porad, odbyły się też pierwsze szkolenia na temat tego, jak pozyskiwać pieniądze na działania lokalne. Działalność punktu to również element projektu pilotażowego, bo jednym z jego założeń jest pobudzenie aktywności lokalnej. Ma się to odbyć w sposób, który zasługiwałby na miano innowacji społecznych.

Wypracowane przez Bytom modelowe rozwiązania problemów znajdują się w Krajowym Centrum Wiedzy o Rewitalizacji – internetowej platformie prowadzonej przez Ministerstwo Rozwoju.

Program wizyty przedstawicieli Ministerstwa Rozwoju w Bytomiu obejmował również wizję lokalną. Goście obejrzeli kilka budynków znajdujących w kwartałach pilotażu i teren po zakładzie Córnośląskiej Kolei Wąskotorowej. Odwiedzili też punkt informacji w Teatrze Rozbark.

Jeden z kwartałów pilotażu. Na razie monitorowany przez ministerstwo, za jakiś czas może się zmienić z udziałem mieszkańców.

Bielsko-Biała pyta o delimitację

Jak sporządzić delimitację obszaru zdegradowanego? Bytom ma już to za sobą i służy pomocą innym miastom, które przygotowują się do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji. Skorzystała z niej Bielsko-Biała.

Przypomnijmy, w delimitacji obszarów zdegradowanych pomagali nam eksperci – pracownicy Uniwersytetu Jagiellońskiego i Instytutu Rozwoju Miast z Krakowa. Korzystali z unikatowego na skalę kraju narzędzia – węzła Bytomskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej. To system stworzony i od lat aktualizowany przez pracowników Wydziału Geodezji UM w Bytomiu, który był podstawą prac przy delimitacji – podkreślał Arkadiusz Dzadz, kierownik Referatu Infrastruktury Informacji Przestrzennej UM.

System zawiera wszystkie dane, jakie wytwarzają miejskie jednostki i spółki gminne. Mogą z nich korzystać m.in. pracownicy tych jednostek, służby mundurowe, przedsiębiorcy i mieszkańcy. Oczywiście dostępu do określonych danych nie ma każdy. Do większości informacji dostęp mają osoby uprawnione i to w godzinach urzędowania. Przez całą dobę dysponują nimi pracownicy służb mundurowych. System okazał się bardzo przydatny przy delimitacji obszaru rewitalizacji, kiedy trzeba było przebadać określone tereny pod kątem wielu problemów – ubóstwa, bezrobocia, aktywności społecznej, poziomu edukacji czy dostępu do usług zdrowia.

Zasilany jest on danymi do każdego punktu adresowego. Dzięki przesyłanym przez jednostki (PUP, MOPR, MZDiM, itp.) informacjom wiadomo, gdzie najbardziej kumulują się problemy i gdzie powinna być skierowana interwencja.

Dane aktualizowane są na bieżąco, co będzie bardzo przydatne podczas monitoringu i ewaluacji Gminnego Programu Rewitalizacji, ale nie tylko. Warto mieć w systemie jak najwięcej danych,

bo nie wiadomo, kiedy mogą się one przydać – podkreślała podczas spotkania Izabela Domogała, naczelniczka Wydziału Strategii i Funduszy Europejskich. Już wiemy, że będziemy potrzebować ich przy wprowadzaniu narzędzi Specjalnej Strefy Rewitalizacji. Dzięki temu, że mamy tak dobrze sporządzony i aktualizowany przez geodetów system, jesteśmy spokojni, bo potrzebne informacje będziemy mieli od razu. Gdyby nie było tego systemu, gromadzenie danych na potrzeby SSR zajęłoby nam co najmniej pół roku.

Co prawda, goście z Bielska-Białej mają za sobą rewitalizację Starówki (która zaczęła się w 1996 roku, pisaliśmy o tym w numerze 3. gazety poświęconej kompleksowej rewitalizacji miasta), jednak z chęcią obejrzeli nasze przykłady udanej rewitalizacji terenów poprzemysłowych – Teatr Rozbark i pole golfowe w Szombierkach.

Wyznaczenie obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji jest wstępem do stworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji. Eksperti wyodrębnili 6 jednostek, w których kumuluje się najwięcej problemów: Rozbark, Śródmieście Północ, Śródmieście Zachód, Śródmieście Centrum, Bobrek i Kolonię Zgorzelec. Zdecydowali także o włączeniu do obszarów zdegradowanych miejsc niezamieszkałych: terenów dawnych kopalń Szombierki i Centrum, Elektrociepłowni Szombierki, zakładów Orła Białego, Wzgórza Małgorzatkki, Parku Ludowego w Miechowicach i Żabich Dołów.

W Bytomiu delimitacja była bardzo szeroko omawiana z mieszkańcami, którzy podczas konsultacji społecznych złożyli ok. 100 formularzy. Pracownicy UM odebrali dziesiątki telefonów, e-maili, odpowiadali na pytania przez media społecznościowe.

Obszary przeznaczone do rewitalizacji zostały zatwierdzone przez Radę Miejską w marcu 2016 roku.

Najpierw dzielimy się doświadczeniami w zakresie delimitacji...

...później mogliśmy się pochwalić. Pokazywaliśmy gościom m. in. Teatr Rozbark.

Potrzebujesz szkolenia? Wypełnij ankietę!

Jeśli starasz się o dofinansowanie unijne i potrzebujesz wsparcia – pomożemy Ci! Cykl szkoleń przygotowuje Fundacja Klub Kontra w ramach projektu pilotażowego rewitalizacji. Aby dopasować je do jak najszerszego grona zainteresowanych, należy wypełnić ankietę.

W szkoleniach mogą wziąć udział przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne i wszyscy zainteresowani pozyskiwaniem środków unijnych. Poprowadzą je praktycy, którzy w pozyskiwaniu środków unijnych mają doświadczenie – zapewnia Klaudia Marcisz z Klubu Kontra, kierownik punktu informacji o rewitalizacji.

Trenerzy podpowiedzą, jak dobrze wypełnić wniosek o dotację unijną, jakich błędów unikać, co można ewentualnie poprawić, a co dyskwalifikuje przy niewłaściwie wypełnionym wniosku.

Chcemy dopasować tematykę, godziny i formę szkoleń dla wszystkich, dlatego w ankiecie prosimy o podanie dogodnego terminu, godzin i wskazania, czy preferują państwo wykłady albo warsztaty – mówi Klaudia Marcisz. Pytamy w niej również, w jakich innych szkoleniach chcieliby państwo uczestniczyć. Odpowiedzi pomogą nam przygotować kolejną ofertę.

Ankietę należy pobrać ze strony bytomodnowa.pl/drukidopobrania, wypełnić i wysłać na adres: rewitalizacja@klubkontra.pl

Przypomnijmy, pierwsze dwa szkolenia Kontra ma już za sobą. Pierwsze dotyczyło pozyskiwania środków na poprawę najbliższego otoczenia. Skoncentrowaliśmy się przede wszystkim na pozyskiwaniu środków z Funduszu Inicjatyw Obywatelskich oraz na projekt Zielona Ławeczka Banku Ochrony Środowiska – mówi Klaudia Marcisz. Bytomianie przyszli do nas z gotowymi pomysłami. Mam nadzieję, że kilka godzin spędzonych na konstruktywnej wymianie myśli i zbieraniu pomysłów zaowocuje konkretnymi projektami.

Drugie szkolenie w ramach pilotażu rewitalizacji dotyczyło lokalnych animatorów. Jego uczestnicy dowiedzieli się m.in.: jak animacja wpływa na rozwój społeczności lokalnej, jak pobudzać do działania dzieci, młodzież i dorosłych i skąd wziąć na to wszystko pieniądze?

Jak dodaje kierowniczka punktu informacji o rewitalizacji, uczestnicy szkoleń to osoby społecznie zaangażowane. Lokalni liderzy, którzy potrafią pociągnąć za sobą innych. Przy realizacji prospołecznych projektów to bardzo ważne, bo bardzo często jest wymagany udział wielu osób – zaznacza Marcisz.

Można i warto stać się animatorem lokalnym – przekonywali podczas jednego ze szkoleń członkowie Klubu Kontra.

Na innym ze szkoleń udzielano praktycznych porad, jak pozyskiwać dotacje na działania.

Powstaje Centrum Wsparcia Osób z Zaburzeniami Psychicznymi

Zajęcia komputerowe są jednym z elementów terapii.

Problem delikatny. Skuteczna pomoc. 25 mieszkańców DPS dla Dorosłych, 30 osób z zaburzeniami psychicznymi (mieszkańców Bytomia), a także 60 opiekunów takich osób, otrzyma wsparcie w ramach projektu „W partnerstwie skuteczni - do-

stępne i efektywne usługi społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich otoczenia” współfinansowanego przez Unię Europejską. Obecnie prowadzona jest rekrutacja do projektu.

Nie da się ukryć, że osoby chore psychicznie nie mają wystarczającego wsparcia, a społeczeństwo nie rozumie sposobu funkcjonowania tych osób, opierając się na nieprawdziwych i krzywdzących stereotypach – mówi Joanna Jeleniewska, koordynatorka projektu. Poza tym, choroba psychiczna nie dotyczy tylko osoby chorej. Bywa też sporym obciążeniem dla jej rodziny i środowiska, w którym funkcjonuje.

Dlatego Stowarzyszenie „Bytomska Radość Życia” w partnerstwie z Gminą Bytom/Domem Pomocy Społecznej dla Dorosłych uruchomiło Centrum Wsparcia Osób z Zaburzeniami Psychicznymi. Jego siedziba mieści się w Beceku (pl. Karin Stanek). Tymczasowo, bo docelowo Centrum mieścić się będzie w kamienicy przy ul. Józefczaka 14 (obiekt będzie poddany remontowi, o czym piszemy dalej).

Chcemy, by osoby z zaburzeniami psychicznymi i ich rodziny otrzymały pomoc w jednym miejscu – mówi Joanna Jeleniewska. Dyżurować będą tu specjaliści: psychiatra, prawnik, pracownik socjalny, psycholog. W ramach projektu osoby chore psychicznie i ich opiekunowie otrzymają odpowiednie wsparcie terapeutyczne. Ich rodziny będą mogły skorzystać z pomocy w załatwieniu różnych formalności. Do ich dyspozycji będą też opiekunowie, specjaliści asystujący, którzy pomogą w prowadzeniu domu, a także wolontariusze. Oni z kolei postarają się zrobić wszystko, by osoba z zaburzeniami jak najmniej czasu spędzała w domu, a jak najwięcej na zewnątrz. Wolontariusz zabierze na spacer, do kina, sklepu – tłumaczy Joanna Jeleniewska.

Ponadto w ramach projektu Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych będzie realizował program „Usamodzielniać – nie wiązać pomocą”, skierowany do mieszkańców DPS. W założeniu ma on pomóc podopiecznym DPS-u zintegrować się z lokalną społecznością. Kiedy wybrane do projektu osoby będą gotowe do samodzielnego życia, miasto zaoferuje im mieszkania chronione w budynku przy ul. Józefczaka 14 (to realizacja zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji. Bytom 2020+, poz. 103).

Udział w projekcie jest bezpłatny.

Szczegóły pod numerem: 506080246, (32) 281 41 23 lub e-mail: brz.wpartnerstwie@gmail.com

odNowa w terenie!

Rynek, Plac Słowiański, stacja Górnśląskich Kolei Wąskotorowych – to miejsca, do których mobilny punkt informacji o rewitalizacji dotarł w czerwcu. Staramy się wybierać miejsca, gdzie będzie dużo ludzi, dlatego docieramy tam, gdzie organizowane są sąsiedzkie pikniki czy duże imprezy plenerowe – mówi Klaudia Marcisz, kierownik punktu.

Dlatego pracownicy i doradcy dyżurujący w punkcie pojawili się m.in. na Zlocie Pojazdów Militarnych na Rynku. Byli też na Industriadzie.

Takie plenerowe imprezy są okazją, by przypomnieć bytomianom, że w specjalnym punkcie w Teatrze Rozbark czekają na nich ludzie, którzy mogą pomóc rozwiązać im niejedną problem. Wiele osób, które przychodziły do punktu po poradę miały pytania związane na przykład z prawem rodzinnym, takiej pomocy także udzielamy – podkreśla Olga Zimoląg, adwokat pełniący dyżur w lotnym punkcie na Rynku.

W przeciwieństwie do bezpłatnych porad prawnych, które działają w całym kraju w ramach rządowego projektu, nie ma u nas żadnych wytycznych, takich jak wiek czy status materialny. Udzielamy porad każdemu – dodaje Klaudia Marcisz, kierownik punktu.

Lotne punkty są przede wszystkim okazją do rozmów o rewitalizacji, zmianach, które czekają miasto. Przypomnijmy, że pracownicy punktu przede wszystkim udzielają praktycznych porad dotyczących projektów, związanych z odnową miasta. Pomagają przygotować wnioski o dotacje, radzą, gdzie uzyskać pomocy starając się o unijną dotację.

Mobilny punkt informacji na Rynku...

...na Placu Słowiańskim...

...i stacji kolejki wąskotorowej.

		08:00	08:30	09:00	09:30	10:00	10:30	11:00	11:30	12:00	12:30	13:00	13:30	14:00	14:30	15:00	15:30	16:00	16:30	17:00	17:30	18:00	18:30	19:00	19:30	20:00	20:30	21:00	godziny otwarcia		
2017-07-01	sobota																												NIECZYNNE		
2017-07-02	niedziela																													NIECZYNNE	
2017-07-03	poniedziałek																			I	T,I	T,I	T,I	T,I	T,I	T				16:30-20:30	
2017-07-04	wtorek																													16:30-20:30	
2017-07-05	środa				P	P	P	P																						8:00-12:00	
2017-07-06	czwartek																													16:30-20:30	
2017-07-07	piątek	P	P	T,P	T,P	T	T	T	T																					8:00-12:00	
2017-07-08	sobota																													NIECZYNNE	
2017-07-09	niedziela																													NIECZYNNE	
2017-07-10	poniedziałek																			I	T,I	T,I	T,I	T,I	T,I	T				16:30-20:30	
2017-07-11	wtorek																														NIECZYNNE
2017-07-12	środa				P	P	P	P																							8:00-12:00
2017-07-13	czwartek																														16:30-20:30
2017-07-14	piątek				T	T	T,P	T,P	T,P	T,P																					8:00-12:00
2017-07-15	sobota				T,P,I	T,P,I	T,P,I	T,P,I	T,P,I	T,P,I	T,P,I	T,P,I	T,P,I																	9:00-13:00	
2017-07-16	niedziela																														NIECZYNNE
2017-07-17	poniedziałek																			T,I	T,P,I	T,P,I	T,P,I	T,P,I	T					16:30-20:30	
2017-07-18	wtorek																														NIECZYNNE
2017-07-19	środa																														8:00-12:00
2017-07-20	czwartek																														16:30-20:30
2017-07-21	piątek																			T	T,P	T,P	T,P	T,P	T					16:30-20:30	
2017-07-22	sobota				T,P,I	T,P,I	T,P,I	T,P,I	T,P,I	T,P,I	T,P,I	T,P,I	T,P,I																	9:00-13:00	
2017-07-23	niedziela																														NIECZYNNE
2017-07-24	poniedziałek																			T,I	T,I	T,I	T,I	T,I	T					16:30-20:30	
2017-07-25	wtorek																														16:30-20:30
2017-07-26	środa																			T	T	T,P	T,P	T,P	T,P	P	P			16:30-20:30	
2017-07-27	czwartek																														16:30-20:30
2017-07-28	piątek																														8:00-12:00
2017-07-29	sobota																														NIECZYNNE
2017-07-30	niedziela																														NIECZYNNE
2017-07-31	poniedziałek																														16:30-20:30

Legenda
 godziny otwarcia punktu
 doradca techniczny T
 doradca inwestycyjny I
 doradca prawny P
 punkt nieczynny

Siedziba punktu
Teatr ROZBARK
 ul. Wojciecha Kilara 29
 41-902 Bytom
 pokój nr 4

Kontakt
 e-mail: rewitalizacja@klubkontra.pl
 tel. 32 428 13 01
 tel. kom. 572 767 232

Więcej na
www.rewitalizacja.klubkontra.pl
www.bytomodnowa.pl

Prekursorzy ekonomii społecznej. Są razem, zmieniają miasto i życie

W Cieszynie to oni kreują politykę społeczną. Zaczynali od mikrodotacji, dziś pozyskują milionowe wsparcie dla swoich projektów z programów międzynarodowych. Śmiało można powiedzieć, że Stowarzyszenie Pomocy wzajemnej „Być Razem” jest prekursorem polityki społecznej.

Mariusz Andruszkiewicz ma bogate doświadczenie w ekonomii społecznej. Chętnie się nim dzieli.

Zacznijmy od małych dotacji, by nauczyć się z nich korzystać – przekonywał z czerwcą w Bytomiu, podczas debaty o regrantingu, Mariusz Andruszkiewicz, jeden z założycieli Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej Być Razem, prezes Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”. Andruszkiewicz wie, o czym mówi. Ma ponad 20-letnie doświadczenie w tej dziedzinie. Zaczynał od stowarzyszenia, dziś kieruje przedsiębiorstwem społecznym, które pomaga osobom wykluczonym wrócić na rynek pracy, sprzedaje usługi i popularne zagranicą gadżety dla firm.

W 1996 roku wraz ze znajomymi (pedagogami, psychologami, terapeutami, pracownikami socjalnymi, prawnikami), którym nie odpowiadał obowiązujący w Polsce system pomocy społecznej, złożył stowarzyszenie. Rok później przy współpracy z gminą i holenderskimi fundacjami uruchomił pierwszy, całodobowy ośrodek – Centrum Profilaktyki Eduka-

cji i Terapii „Kontakt”. W 1999 roku w ramach programu Rządu RP i ONZ stowarzyszenie uruchomiło kolejne miejsce – Hostel dla kobiet i dzieci, ofiar przemocy i innych przestępstw „Przeciw Przemocy – Wyrównać Szanse”.

Kilkanaście lat temu stowarzyszenie założyło pierwsze w Cieszynie miejsca schronienia i edukacji dla osób bezdomnych – Centrum Edukacji Socjalnej wraz z dwoma Domami Wspólnoty. W skład prowadzonych przez Stowarzyszenie ośrodków wchodzi jeszcze: Dom Matki i Dziecka, Młodzieżowy Klub „Graciarńia” oraz Centrum Wolontariatu.

Ze stowarzyszeniem stale współpracuje około 50 wolontariuszy. Głównie są to studenci pracy socjalnej i pedagogiki. Udzielają się w różnych programach m.in. „Starszy Brat – Starsza Siostra” (program dla dzieci z rodzin niepełnych), „Nie bądź sam” (dla osób starszych), „Douczenie” (dla dzieci z ubogich rodzin). Wolontariusze organizują w Cieszynie ogólnopolski Festiwal Sztuki Bezdomnej i wypoczynek letni dla dzieci.

Projekty stowarzyszenia dofinansowywane są przez gminę, ale nie tylko. „Być razem” pozyskuje też dotacje z: Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Polsko – Amerykańskiej Fundacji Wolności, Instytutu Spraw Publicznych, Narodowej Agencji Programu „Młodzież”, Ministerstwa Kultury, Fundacji PZU, Fundacji J&S Pro Bono Poloniae, Funduszu Inicjatyw Obywatelskich, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej. Stowarzyszenie było jednym z czterech organizacji w Polsce, które realizowało program

w ramach inicjatywy wspólnotowej UE „Daphne II”.

W 2007 roku powołano do życia Fundację Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”, która prowadzi w Cieszynie przedsiębiorstwo socjalno – edukacyjne dla osób bezrobotnych, bezdomnych, niepełnosprawnych.

Pracujemy z ludźmi – mówi Mariusz Andruszkiewicz. Odpowiadamy na ich potrzeby, analizujemy ich potencjał i towarzyszymy. Nie wymyślamy ludziom pomysłu na życie – podkreśla. Przedsiębiorstwa raczej niechętnie zatrudniają kogoś, kto wychodzi z zakładu karnego albo alkoholika, który się do tego przyznał. W tym cieszyńskim przedsiębiorstwie socjalnym jest inaczej. Tu przebywają ludzie, którzy chcą zmienić swoje życie i nie oglądać się na pomoc z zewnątrz. Dla naszych pracowników bardzo ważne jest to, że nie są już obiektem różnego rodzaju programów pomocowych, tylko są pełnoprawnymi pracownikami i otrzymują z tego tytułu wynagrodzenie. Dla nich jest na pewno niezwykle motywujący czynnik – podkreśla Andruszkiewicz.

Przedsiębiorstwo oferuje usługi stolarskie, ślusarskie, pralnicze, gastronomiczne i szkoleniowe. Jednak jest coś, co wyróżnia „Być Razem” na rynku. To marka WellDone.

Moim marzeniem było to, żeby wytwarzać tu rzeczy wyjątkowe – opowiada Mariusz Andruszkiewicz. Szukaliśmy produktu, dla którego koszty pracy będą stosunkowo nieduże, a z drugiej strony, jego wartość dodana będzie na tyle duża, że będzie można tę cenę podnieść i zmieścić w niej koszty, które przedsiębiorstwo ekonomii społecznej musi ponosić. Wymyśliliśmy, że będą to wykonane z naturalnych materiałów, proste, dowcipne, inteligentne i użyteczne przedmioty, doskonałe na prezenty. Design wymyślają początkujący projektanci, a wytwarzają je osoby powracające na rynek pracy. Nabywca otrzymuje przedmiot dobrze zaprojektowany dobrej jakości, za dobrą cenę. To konieczność, bo chcemy docierać do rynku, a nie osób, które zechcą charytatywnie wesprzeć to przedsięwzięcie. Wtedy rzeczywiście mówimy o ekonomii społecznej.

Pomysł okazał się trafiony. Produkty WellDone kupują duże, międzynarodowe koncerty, a marka otrzymuje nagrody i dotacje na tworzenie kolejnych produktów. Pionierska na polskim rynku idea uzyskała wsparcie Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (United Nations Development Programme).

Dwudziestoletnia działalność stowarzyszenia jest dostrzegana i nagradzana. Zarówno Stowarzyszenie jak i Fundacja zostały utytułowane wieloma różnymi nagrodami, jest jednak jedna, z której „Być Razem” jest dumnie szczególnie. To prestiżowa nagroda TOTUS 2009 przyznawana instytucjom oraz osobom, których działalność w sposób wybitny przyczynia się do podkreślenia wartości człowieka.

Podopieczni fundacji podczas warsztatów...

Fot. arch. Fundacji Być Razem

...wyczarowują dzieła, które chętnie kupują międzynarodowe koncerty.

Fot. arch. Fundacji Być Razem

Bytomski animator lokalny

Zna go nie tylko Bytom. Działa w ogólnopolskiej inicjatywie Tato.net i stowarzyszeniu Smoleniaczy. Od lat angażuje się w propagowanie świadomego ojcostwa. Dwa lata temu zorganizował pierwsze w Polsce warsztaty dla niewidomych ojców oraz ojców niewidomych dzieci. Chce wyciągnąć ludzi sprzed telewizorów, dlatego wpadł na pomysł Karbiowskiej Gry Miejskiej. Ale, jak widać, dla bytomskiego pedagoga Grzegorza Rzeszutka to ciągle mało. Realizuje już kolejny projekt – Bytomski Inkubator Kreatywności.

Może nie powinienem tego mówić, jako nauczyciel, ale muszę przyznać, że obecny system oświaty zabija kreatywność – przyznaje Grzegorz Rzeszutek. Nie wynika to ze złej woli nauczycieli. Po prostu, od samego początku nauczania nie mogą oni poświęcić dzieciom, ciekawym świata, wystarczającej uwagi. Małe dzieci zadają bardzo dużo pytań, a na odpowiedzi każdego dziecka, nauczyciele nie mają czasu. Potem wchodzi się w ściśle realizowanie programu i okazuje się, że niejednokrotnie młodzież nie może wykazać swojego talentu, błysnąć pomysłem. Nauka „pod klucz”, zwłaszcza maturalny, nie sprzyja kreatywności.

Dlatego zaproponował bytomskim gimnazjalistom i licealistom warsztaty kreatywnego myślenia. 4 warsztatowe grupy popołudniami uczą się, że kreatywność to nie tylko przebłysk, geniusz, niestandardowy pomysł, ale także ciężka praca, obliczona również na popełnienie błędów. *W szkole błąd oznacza obniżoną ocenę – mówi Rzeszutek. W życiu musimy sobie z błędami radzić, a w trakcie kreatywnego myślenia przewidzieć je i szukać sposobu na ich rozwiązanie.*

Na działania lokalne bytomski pedagog pozyskuje pieniądze z grantów, albo od sponsorów. Czasem, tak jak w przypadku pierwszych w Polsce warsztatów dla niewidomych ojców, musiał powalczyć o głosy internautów. Udało się. W plebiscycie zorganizowanym przez fundację Szansa dla Niewidomych (od 25 lat wspiera osoby, które straciły wzrok) głosowało na niego prawie tysiąc osób z całej Polski. W efekcie uzyskał 2. miejsce i zorganizował warsztaty dla niewidomych ojców i ojców niewidomych dzieci. *Uczyliśmy się od siebie nawzajem – opowiada Grzegorz Rzeszutek. Wyręczenie dziecka, które straciło wzrok jest przez widzjących rodziców plagą. Na każdym kroku usuwają im spod nóg wszystkie przeszkody, przez co nie przygotowują ich do samodzielności, kiedy dorosną. Dlatego niewidomi ojcowie podpowiadali ojcom niewidomych dzieci, jakie zachowania rodziców utrudniły im funkcjonowanie w życiu dorosłym.*

Grzegorz Rzeszutek, wie, o czym mówi, bo sam jest niewidomym ojcem trójki dzieci. Podczas organizowanych przez siebie, albo inicjatywę Tato.net warsztatów opowiada między innymi, że niepełnosprawność nie jest przeszkodą w wychowywaniu dzieci. *Nie trzeba do tego zdrowych oczu, tylko kochającego serca – podkreśla.*

Ojcowskie warsztaty i praca z młodzieżą w szkole, to dla niego ciągle za mało. Jego zdaniem, ludzie za długo siedzą

w domu. Uważa, że wspólnie można się dobrze bawić, dlatego na początku czerwca już po raz drugi zorganizował Karbiowską Grę Miejską – zabawę skupioną wokół dzielnicy w której mieszka. Jej uczestnicy musieli przejść trasę, na której czekały zadania do wykonania – rebusy, krzyżówki, szukanie fantów. Współorganizatorem gry była miejscowa parafa, dlatego motywu przewodnim zabawy była setna rocznica objawień fatimskich.

Do gry przyłączyli się zarówno dorośli, jak i dzieci. Do Karbia na zawody przyjechali też ludzie, którzy już dawno tam nie mieszkają, ale czują do tej dzielnicy sentyment z dzieciństwa i młodości.

Grzegorz Rzeszutek jest człowiekiem, któremu nie brak pomysłów. Jak zapewnia, czeka niecierpliwie na ogłoszenie przez miasto dotacji na działania w ramach funduszu regrantowego. *Nasze miasto stwarza możliwości działania, a ludzie do działań są chętni. Potrzebują tylko kogoś, kto im podpowie, co warto zrobić – podkreśla.*

Bytomski pedagog ma wiele pomysłów, by ożywić dzielnicę, w której mieszka...

„Czas na kolor”. IOGT pomaga.

Raz, dwa, trzy – Baba Jaga patrzy! Znacie taką podwórkową zabawę z dzieciństwa? Nie wszystkie dzieci znają, bo często wolą spędzać czas przy smartfonach i tabletach. IOGT ma dla nich alternatywę – warsztaty „Czas na kolor”, chcąc tym samym odciągnąć ich trochę od wirtualnego świata. Korzysta z nich 60 młodych bytomian.

To projekt napisany z myślą o dzieciach i młodzieży, która przez uwarunkowania psychospołeczne jest narażona na destrukcyjne zjawiska społeczne. *W trakcie zabaw i warsztatów dzieci uczą się prawidłowych zachowań w środowisku, asertywności i kreatywności – tłumaczy Mirosław Marutschke z IOGT Polska. Przede wszystkim jednak staramy się uzmysłowić im, że można spędzać wolny czas bez alkoholu i używek.*

Gry i zabawy są bardzo proste. Dorośli znają je z dzieciństwa. Często nie uświadamiają sobie, jak wiele im zawdzięczają. *W trakcie zabaw uczymy dzieci przestrzegania reguł, rozwijania koncentracji uwagi, ćwiczymy pamięć i zapamiętywanie ciągów wyrazowych – wylicza Marutschke. Zabawy wzbogacają słownictwo, uczą cierpliwości i współdziałania, dają radość z przebywania z innymi w grupie.*

Wolontariusze raz w tygodniu, w środy od 15.30 do 17.30 przyjeżdżają do Świetlicy Socjoterapeutycznej (ul. Rataja 3) oraz Świetlicy Środowiskowej Towarzystwa Przyjaciół Dzieci (ul. Prusa 19). Marzy im się jednak własny kąt, dlatego zbierają pieniądze na kolorową świetlicę, która będzie mieścić się przy ul. Dworcowej 20/10, tam, gdzie powstaje Centrum Aktywizacji Mieszkańców Bytomia. W tym celu uruchomili portal pomagam.pl, za pomocą którego zbierają środki na remont i wyposażenie pomieszczenia. *Potrzebują ok. 30 tys. zł. Jesienią chcieliby już zaprosić na otwarcie świetlicy. Ważne jest, by informacja o zbiórce dotarła do jak największej liczby odbiorców, bo mamy coraz mniej czasu. Liczymy na wpłaty „lajki” i udostępnianie postów na Facebooku i Twitterze – podkreśla Marutschke.*

Młodzi ludzie z IOGT nie czekają z założonymi rękami. Aby zebrać pieniądze potrzebne na remont kolorowej świetlicy, organizują także imprezy, na przykład Charytatywne Maratony Zumby. Są również beneficjentami serwisu fanimani.pl – pierwszego w Polsce serwisu, który umożliwia wspieranie organizacji społecznych przy okazji zakupów online. Sklep w którym klient robi zakupy, przekazuje część wartości na konto IOGT.

Jeśli chcesz pomóc IOGT robiąc zakupy przez internet, powinieneś:

1. Wejść na <https://fanimani.pl/iogt-polska/> i kliknąć „Wspieram”
2. Wybrać sklep, w którym chcesz zrobić zakupy.
3. Zrobić zakupy tak jak zawsze – IOGT Polska otrzyma część wartości Twoich zakupów. Korzystanie z serwisu fanimani.pl jest całkowicie bezpłatne.

Jeśli chcesz pomóc IOGT za pomocą serwisu pomagam.pl, powinieneś

1. Wejść na <https://pomagam.pl/iogtpolska>
2. wybrać sposób pomocy przez profil fb, twitera, albo wpłacając pieniądze

Jeśli chcesz wziąć udział w warsztatach, albo zostać wolontariuszem, powinieneś:

1. wysłać maila na adres: iogt.poland@gmail.com
2. lub zadzwonić do Natalii Maciejczyk: +48 535 772 676

...jak widać, z powodzeniem. Na organizowane przez niego zabawy przyjeżdżają ludzie, którzy w dzielnicy nie mieszkają już po kilka lat.

Rewitalizacja – co słycać w innych miastach?

Sopot

Fot. www.sopot.pl

Fot. www.sopot.pl

Kto choć raz był w Sopocie, uległ urokowi tego miasta, zwłaszcza jego zabytkowego centrum przy najdłuższym w Polsce molo. Myli się jednak ten, kto sądzi, że ciężar odnowy centrum Sopotu wzięto na swoje barki tylko miasto. To wspólny wysiłek urzędników, właścicieli gruntów i budynków (m.in. PKP) i inwestorów prywatnych.

Odnowa Sopotu trwa od 1997 roku. Warto podkreślić, że przygotowanie programu rewitalizacji zabytkowego centrum Sopotu zajęło sopocianom ponad dwa lata.

W ciągu 18 lat trwania programu (1997–2015) wyremontowano 375 budynków za około 59 mln zł, z czego 62% wydatków poniosły wspólnoty mieszkaniowe. Zaangażowanie finansowe mieszkańców jest możliwe dzięki współfinansowaniu części wydatków ze środków budżetu miasta. Od 1997 roku miasto częściowo refunduje całkowite koszty remontu budynków i uporządkowania otoczenia wspólnotom z rewitalizowanego centrum lub z budynków objętych ochroną konserwatorską. W 2001 roku zainicjowano też program refundacji części kosztów remontów elewacji, skierowany do wspólnot mieszkaniowych w budynkach z udziałem gminy. Ponadto Urząd Miasta dotuje prace konserwatorskie, restauratorskie

lub roboty budowlane w budynkach wpisanych do rejestru lub ewidencji zabytków.

Jeśli chodzi o przestrzeń publiczną w centrum, rewitalizację uzdrowiska i placu przed molo, zdecydowano się na zawiązanie partnerstwa publiczno-prywatnego.

Planowana inwestycja dotyczyła budowy pięciu budynków: hotelu, Domu Zdrojowego, Centrum Handlowo-Usługowego, budynku mieszkalnego i budynku parkingowo-biurowego, a także tunelu drogowego w ciągu ulicy Grunwaldzkiej. W 2001 roku zawiązana została spółka Centrum Haffnera, w której skład weszły: Miasto Sopot (sektor publiczny) i wyłoniona na drodze przetargu firma NDI Sp. z o.o. (sektor prywatny).

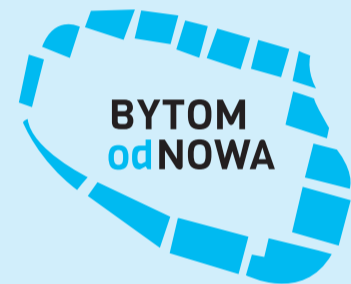
W 2005 roku dołączył do nich bank, udzielający kredytu, PKO BP S.A. Na każdym etapie przedsięwzięcia organizowane były konsultacje społeczne, spotkania i dni otwarte promujące inwestycję. Inwestycja nawiązywała do tradycji Sopotu jako uzdrowiska i nowoczesnego miasta kurortu. W budynku Domu Zdrojowego otwarto Państwową Galerię Sztuki, wzmacniając wizerunek Sopotu jako ośrodka kultury, uruchomiono informację turystyczną i pijalnię wód solankowych, rozwijając funkcje turystyczne i uzdrowiskowe miasta.

Słowniczek wyrazów odNowy

regranting – mechanizm przekazywania dotacji na różne działania jednemu podmiotowi (organizacji pozarządowej), który następnie organizuje konkursy dla innych podmiotów, przekazuje im pieniądze i pilnuje, by dotacje były we właściwy sposób rozliczone

ekonomia społeczna – system przedsiębiorstw i organizacji oraz właściwych im uregulowań prawnych, mających na celu wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Obejmuje stowarzyszenia, fundacje, spółdzielnie, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, zakłady aktywności zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej oraz inne formy organizacyjne, które angażują się w życie społeczności lokalnej.

spółdzielnia socjalna – podmiot polskiego prawa łączący cechy przedsiębiorstwa oraz organizacji pozarządowej (przedsiębiorstwo społeczne). Członkami spółdzielni socjalnej muszą być co najmniej w 50% osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Ustawowo celem spółdzielni jest powrót do uregulowanego życia społecznego i aktywności na rynku pracy jej członków. Spółdzielnia socjalna, jako rodzaj spółdzielni pracy, opiera się na zasadzie osobistego świadczenia pracy przez jej członków.

Informator przygotowany we współpracy z Wydziałem Strategii i Funduszy Europejskich Urzędu Miejskiego w Bytomiu.
Zdjęcia: archiwum Urzędu Miejskiego.
Nakład: 80 000 egzemplarzy.

Ważne adresy i telefony:

Urząd Miejski w Bytomiu
Wydział Strategii i Funduszy Europejskich
41-902 Bytom, ul. Parkowa 2
tel. 32 283 62 27
faks: 32 283 62 27
e-mail: zp@um.bytom.pl
<http://www.bytomodnowa.pl>

Referat Obsługi Klastra Rewitalizacji
i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi
41-902 Bytom, Rynek 26/5
tel. 32 388 33 47
e-mail: biuroklastra@um.bytom.pl

Unikatowy w skali kraju i Europy jest hybrydowy, publiczno-prywatny projekt „Rewitalizacja dworca PKP oraz terenów przydworcowych w Sopocie”, finansowany z instrumentu JESSICA i kapitału prywatnego. W przedsięwzięciu biorą udział: Gmina Miasto Sopot, Polskie Koleje Państwowe S.A. (właściciel gruntów) i Bałtycka Grupa Inwestycyjna S.A. (inwestor prywatny). Inwestycja polega na budowie kompleksu budynków handlowo-usługowych, biurowych, hotelu w wydzielonej części dworca kolejowego, modernizacji układu drogowego, stworzeniu zintegrowanego centrum komunikacyjnego, budowie parkingów i wytyczeniu placu przed dworcem.

(Na podstawie raportu „Ludzie. Przestrzeń. Zmiana. Dobre praktyki w rewitalizacji przestrzeni miejskich”).